

Zasedání Rady 1 / poř.č.: 7

Identifikátor: 0966(2012) Dne: 08. - 09. ledna 2013

Věc: Různí provozovatelé; Souhrn podání 1/2013

Analýzy týkající se stížností podaných Martinem Michalem a jeho právní zástupkyní Mgr. Janou Gavlasovou na provozovatele televizního vysílání FTV Prima, spol. s r.o. (Prima family) a CET 21 spol. s r.o. (Nova).

FTV Prima, spol. s r.o./Prima family – stěžovatel (č. j. 11194), jímž je právní zástupce Martina Michala, v obsáhlé stížnosti uvádí, že provozovatel ve zpravodajství týkajícím se obvinění z daňového úniku vzneseného proti Antonínu Michalovi, odvysílaném ve dnech 7. - 10. prosince 2012 v rámci pořadů Zprávy a Krimi plus, uvedl neověřené informace a spekulace, neoddelil informace od hodnotících komentářů, narušil soukromí obviněného a jeho rodiny zveřejněním plné identity a natáčením osob pohybujících se na soukromém pozemku, a především je provozovatel obviněn, že informace o kauze získal nelegální cestou prostřednictvím informátorů z řad policie.

Analýza

Podle dostupných informací jde v kauze o toto: Protikorupční policie zatkla 7. prosince 11 lidí a obvinila je z daňových podvodů. Byl mezi nimi i sedmadvacetiletý Antonín Michal, nejmladší syn manžela Heleny Vondráčkové Martina Michala. Skupina v zahraničí nakupovala benzin bez DPH a pak ho prodávala v Česku, kde daně také neodvedla. "Neodvedením DPH měla být České republice způsobena škoda ve výši jeden a čtvrt miliardy korun. Je to jeden z největších odhalených případů v Česku," řekl mluvčí protikorupční policie. Razie proběhla v domě manželky Antonína Michala, kde má registrovaných několik firem. Policie zabavila šest luxusních aut, 3,5 milionu v hotovosti a zajistila 12 milionů na účtech. Michalovi hrozí 10 let za mřížemi, stejně jako dalším obviněným z krácení daně a praní špinavých peněz. O případ se začala zajímat televize Prima a natočila reportáž. Manžel Heleny Vondráčkové Martin Michal telefonoval do redakce FTV Prima a řekl, že pokud reportáž odvysílají, můžou mít velké problémy. Později prohlásil, že podal trestní oznámení na policistu, který údajně televizi dal informace.

Z celé stížnosti je patrné, že se nejedná prioritně o samotnou kriminální kauzu, resp. způsob informování o ní, ale jde zejména o osobní spor Martina Michala s provozovatelem. Martin Michal vnímá celou kauzu jako útok na svou osobu. Počátek sporu leží hluboko před odvysíláním této předmětné kauzy: Již v květnu roku 2012 obvinil Michal Policii ČR z propojení s médii, konkrétně s Primou, která podle jeho názoru uplácí některé policisty a získává tak nezákonně informace a obrazové materiály. Skutečnost, že se zpravodajství programu Prima family v prosinci 2012 podrobně věnovalo kauze, v níž byl obviněn jeho syn, vnímá Martin Michal jako pomstu za své postoje.

Celou věc je nutno rozdělit na dvě hlediska:

- Co se týká způsobu získání informací, není v možnostech OATV vyhodnotit, jak se reportéři dozvěděli o celé kauze, zda pocházejí jejich informace z policejních zdrojů a do jaké míry jde nebo nejde o legální získávání materiálů. Zástupci provozovatele v médiích k této kauze uvedli, že odmítají spekulace o jakémkoli protiprávním jednání. Martin Michal také již podal podnět k prošetření věci Generální inspekci bezpečnostních sborů, která je kompetentní v tomto směru vést další pátrání. Rovněž další rozměr kauzy, který stěžovatel spatřuje v údajném narušení svého soukromí a vůbec v nevhodném chování reportérů vůči své osobě, má v rovině, která je popsána ve stížnosti, parametry občansko-právního sporu, který bude muset být případně veden prostřednictvím jiných subjektů, než je RRTV.
- V možnostech této mikroanalýzy je pouze vyhodnotit předmětné vysílání z hlediska dodržování zákona o vysílání. V tomto směru konstatujeme, že prokazatelné porušení zákona nebylo shledáno. Provozovatel informuje o obvinění několika jedinců z velkého daňového úniku. Na to má právo. Činí tak formou značně bulvární, což je způsob obvyklý nejen v rámci zpravodajství této televize, ale i v rámci většiny současných médií. Je zřejmé, že téma je pro televizi atraktivní zejména proto, že jedním z obžalovaných je syn známé osobnosti, navíc manžela populární zpěvačky. Jednou ze základních charakteristik bulváru je zaměření na události, které se jakýmkoli způsobem týkají tzv. celebrit. Z hlediska zákona nelze takovou praxi zpochybnit. To, že byl obviněný identifikován, není v rozporu s žádným zákonem, neboť identifikace není zakázána, pokud je ctěna presumpce nevin. V souvislosti s Antonínem Michalem je vždy zdůrazněno, že jde o obžalovaného, nikoli o pachatele. To, že je obviněný spojen s osobou svého mediálně proslulého otce, je typickou součástí bulvárního pojetí žurnalistiky, které lze oprávněně diskutovat v etické

a mediálně teoretické rovině, avšak nelze obvinít provozovatele, že by se zveřejněním těchto faktů dopustil lži nebo jiného jednání, odporujícího zákonu o vysílání. Autoři reportáží zjevně dbají právě na to, aby nezavdali podnět k pochybám o respektování vysílacího zákona. Antonín Michal je důsledně titulován jako „obžalovaný“. Reportéři pracují s jasně uvedenými zdroji, zejména s oficiálními informacemi policie nebo soudů, případně používají formulace jako „podle zatím neověřených informací“ apod. Rovněž se opakovaně, a možno říci velmi usilovně snaží získat vyjádření jak obžalovaného, tak i členů jeho rodiny, zejména právě otce. Zazněla také vyjádření obžalovaného a jeho právního zástupce, stejně tak dostal prostor k vyjádření sám Martin Michal se svým konkrétním obviněním vůči provozovateli. V rámci reportáží v pořadu Krimi plus se objevují spekulativní formulace typu „možná si mysleli, že detektivové je nedopadnou, že důmyslný systém propletených firem a bílých koní je neprůhledný“, „zřejmě se svými prohlášeními snaží odvést pozornost od kauzy svého syna“ apod. Je ovšem třeba říci, že jde o spekulativní výrazivo logicky běžně používané – a nejen v rámci bulváru - při referování o kriminálních kauzách, u nichž je faktografická nejednoznačnost dána z podstaty věci. Důležité je, že je v reportážích vždy zřetelně rozeznatelné, kdy jde o zpravodajskou informaci, a kdy o hodnotící komentář.

Celá stížnost je součástí dlouhodobějšího osobního sporu Martina Michala, který obviňuje provozovatele z nelegálního korupčního propojení s policií, a dokonce v médiích prezentuje svůj záměr „zničit Primu“, a provozovatele, který za tato nařčení zvažuje proti jejich autorovi právní kroky. Věc patří spíše do občanského práva, v jehož rámci se Martin Michal může domáhat ochrany osobnosti.

Bez návrhu usnesení

CET 21 spol. s r.o./Nova – stěžovatel (č. j. 11409) podal podnět k zahájení řízení pro porušení povinností provozovatele v rámci vysílání zpravodajského pořadu Televizní noviny. Konkrétně se jedná o reportáž *Obviněný syn Martina Michala si staví „palác“* odvysílanou dne 11. 12. 2012, v níž zazněly údajně nepravdy o majetkových poměrech syna Martina Michala, došlo k zneužití jména Heleny Vondráčkové, porušení soukromí, názory a hodnotící komentáře nebyly odděleny od informací zpravodajského charakteru a osoby, kterých se reportáž týkala, nedostaly prostor pro vyjádření svého stanoviska.

Analýza

Moderátorka nejprve sděluje, že televize Nova vypátrala utajované sídlo nevlastního syna zpěvačky Heleny Vondráčkové Antonína Michala, kterého policie minulý týden obvinila z krácení daně ve výši jeden a čtvrt miliardy korun. Uvádí, že honosný palác v Roztokách u Prahy, který bude mít podle realitních makléřů hodnotu desítek milionů korun, si staví společně s manželkou. Reportáž pak začíná záběry domu, v němž dle reportérky Antonín Michal v současnosti bydlí. Jeden mu ale dle ní „zdá se nestačí“, a tak s manželkou staví další v Roztokách u Prahy (záběry domu a stavebního povolení). Následně se vyjadřuje sousedka, že tam byli. Reportérka pak popisuje nemovitost, což ilustrují záběry rozestavené budovy. Následuje posudek realitního makléře, který čte mužský hlas. V další části se reportáž vrací k obvinění Antonína Michala. Reportérka dodává, že Martin Michal o obvinění svého syna nechce do médií mluvit. Zřejmě proto následuje jeho vyjádření již z 8. 12, že za synem stojí. Reportérka zmiňuje sportovní kariéru Antonína Michala, prodělanou rakovinu kostí a také to, že podvody by ho mohly stát deset let života. Reportáž se pak věnuje skutečnosti, že v jeho domě ve Stodůlkách sídlí oficiálně hned sedm firem, přičemž jmenuje dvě, v nichž je veden jako jednatel (záběry domu a domovních zvonků). Následně řeší, čím se v současnosti ve skutečnosti živí, přičemž dochází k závěru, že je to zahalené rouškou tajemství.

Předně je nutné konstatovat, že není v kompetenci Rady zkoumat majetkové poměry manželů Michalových. Každopádně však reportáž výslovně nehovoří o tom, že by Antonín Michal byl vlastníkem dotyčných nemovitostí. Hovoří se o domě, kde v současnosti bydlí (jednou uvádí slovní spojení „v jeho domě“, což je však běžně označení pro bydliště, i když jej jeho obyvatel nevlastní) a o domě, který staví s manželkou. Pokud se dotyčná tvrzení přesto dotýkají stěžovateli cti, důstojnosti nebo soukromí má právo využít práva na odpověď dle ustanovení § 35 zákona č. 231/2001 Sb., což lze jistě využít i v souvislosti s údajným zneužitím jména Heleny Vondráčkové. Je zřejmé, že téma je pro televizi atraktivní zejména

proto, že se jedná o syna manžela populární zpěvačky. Jednou ze základních charakteristik bulváru je zaměření na události, které se jakýmkoli způsobem týkají tzv. celebrit. Z hlediska zákona nelze takovou praxi zpochybnit.

Z hlediska neoddělení hodnotících komentářů a zpravodajských informací se v reportáži nachází jediný problematický moment, a to výrok „Antonín Michal bydlí v tomto luxusním domě v pražských Stodůlkách, jeden mu ale zdá se nestačí“. Jízlivou poznámku „jeden mu ale zdá se nestačí“ lze považovat za vnesení komentáře do zpravodajské reportáže, ovšem s nutným dodatkem, že se jedná o zcela běžnou praxi komerčního zpravodajství, jejímž primárním úkolem je dodat spád předkládaným informacím. Tuto jednu větu tedy lze těžko považovat za porušení zákona. Z hlediska vysílacího zákona je daleko zásadnější tvrzení, že inkriminované osoby nedostaly prostor k vyjádření svého stanoviska. Reportérka totiž pravděpodobně nabyla dojmu, že jí předkládané závěry investigativní činnosti nejsou takové povahy, aby vyžadovaly vyjádření zainteresované osoby. Martin Michal se totiž vyjadřuje k obvinění syna, nikoliv jeho majetkovým poměrům. Nutno ovšem dodat, že, jak již bylo uvedeno výše, reportáž velmi důkladně váží slova a výslovně neříká, že by nemovitosti vlastnil Antonín Michal, spíše jen ukazuje, jak s manželkou bydlí. I v tomto případě se AO tedy přiklání k názoru, že by bylo vhodnější, pokud by inkriminované osoby využily práva na odpověď, než aby Rada s provozovatelem zahájila správní řízení.

Bez návrhu usnesení